लिसंखु पाखर गाउँपालिकाको

गैरसरकारी संस्थाहरुसँग सहकार्य सम्बन्धी निर्देशिका, २०७८

गाउँ कार्यपालिकाको बैठकबाट पारित मिति २०७८/०५/२८

प्रमाणिति मितिः २०७८/०५/२८

लिसंखु पाखर गाउँपालिकाले गैरसरकारी संस्थाहरुसँगको सहकार्य र समन्वयलाई प्रभावकारी बनाउन स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा २५ र सोही ऐनको दफा १०२ (२) बमोजिम मिति २०७८. साल भाद्र २८ गतेको कार्यपालिकाको निर्णयबाट **'गैरसरकारी संस्थासँग सहकार्य सम्बन्धी निर्देशिका, २०७८ '**जारी गरिएको छ ।

परिच्छेद १ : प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

(क) यस निर्देशिकाको नाम "गैरसरकारी संस्थासँग सहकार्य सम्बन्धी निर्देशिका, २०७८" रहनेछ ।

(ख) यो निर्देशिका कार्यपालिकाबाट पारित भएको मितिबाट लागू हुनेछ ।

२. परिभाषा र व्याख्या

विषयवा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा

(क) 'अध्यक्ष' भन्नाले पालिकाको अध्यक्ष सम्झनु पर्दछ ।

(ख) 'उपाध्यक्ष' भन्नाले पालिकाको उपाध्यक्ष सम्झनु पर्दछ ।

(ग) 'पालिका' भन्नाले लिसंखु पाखर गाउँपालिकालाई सम्झनु पर्दछ ।

(घ) 'गैसस' भन्नाले नेपालको प्रचलित कानुन अनुसार दर्ता भएको गैरसरकारी संस्था, सामुदायिक संस्था र उपभोक्ता समितिहरु समेत सम्झनु पर्दछ ।

(ङ) 'गैसस समन्वय समिति' भन्नाले यस निर्देशिका वमोजिम गठन हुने गैसस समन्वय समितिलाई सम्झनु पर्दछ ।

(च) 'विषयगत समिति' भन्नाले यस पालिकाको कार्य विभाजन नियमावली बमोजिम गठन भएका विषयगत समितिहरु सम्झनु पर्दछ ।

(छ) 'गैसस महासंघ' भन्नाले गैससहरुको छाता सङ्गठन गैरसरकारी संस्था महासंघ नेपाललाई सम्झनु पर्दछ ।

३. निर्देशिकाको उद्देश्य

यस निर्देशिकाको उद्देश्य देहाय वमोजिम हुनेछ ।

(क) यस पालिका र गैसस, गैसस र गैससहरुसँगको आपसी सहकार्य र समन्वयलाई व्यवस्थित एवम् प्रभावकारी बनाउने ।

(ख) यस पालिकामा कार्य गर्ने गैससहरुलाई सहज र सरल वातावरण सृजना गर्ने ।

(ग) यस पालिकाको सामाजिक, आर्थिक, मानवीय लगायत समग्र विकासमा गैरसरकारी संस्थाहरुसँग भएको ज्ञान, सीप, क्षमता र स्रोत साधनको प्रभावकारी सदुपयोग गर्ने ।

परिच्छेद २: समन्वय र सहकार्य

४. समन्वय र सहकार्य गरिने

(क) यस पालिकाको क्षेत्र भित्र कार्य गर्ने गैरसरसरकारी संस्थाहरुसँग पालिकाले आवश्यकता बमोजिम सहकार्य गर्नेछ । पलिकाको आर्थिक, सामाजिक तथा पूर्वाधार विकासका प्राथमिकता प्राप्त योजना तथा क्षेत्रमा कार्यरत गैसससँग पालिकाले साझेदारी तथा सहकार्य गर्न सक्ने छ ।

(ख) पालिका क्षेत्रमा कार्यरत गैससहरु र पालिकाबीच कार्यप्रकृतिका आधारमा पालिकाले समन्वय गर्नेछ ।

(ग) यस पालिकाले आफ्नो प्राथमिकताका क्षेत्रमा कार्य गर्न गैससहरुलाई साझेदारीको लागि सहज र सरल कार्यविधि अवलम्बन गर्नेछ ।

(घ) यस पालिकासँग सहकार्य गर्न इच्छुक वा कार्य गरिरहेका गैससहरुले तोकिएको ढाँचामा आफ्नो संस्थागत विवरण पालिकामा पेश गर्नु पर्नेछ र पालिकाले सो को विवरण वार्षिक रुपमा अद्यावधिक गर्नेछ ।

(ङ) दफा(ग) अनुसार अद्यावधिक भएका गैससहरु यस पालिकामा सुचिकरण भएको मानिनेछ ।

(च) यस पालिकाको क्षेत्रभित्र कार्यालय स्थापना गरेका गैससले कार्यालय स्थापना गरेको जानकारी यस पालिकामा गराउनु पर्नेछ ।

(छ) पालिकाको तर्फबाट पालिका क्षेत्रमा कार्यरत गैससहरुलाई आर्थिक ऐनले उल्लेख गरे भन्दा बाहेक दर्ता नविकरण शुल्क, कर लगायतका आर्थिक भार थपिने कार्य गरिने छैन ।

परिच्छेद ३: समन्वय संयन्त्र

५. गैसस समन्वय समितिको गठन

यस पालिकामा तपसिल अनुसारको एक “गैसस समन्वय समिति” गठन हुनेछ ।

(क) उपाध्यक्ष - संयोजक

(ख) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत - पदेन सदस्य

(ग) सामाजिक विकास समितिका संयोजक - पदेन सदस्य

(घ) गैसस महासंघ नेपालको पालिका स्तरीय समन्वय समितिको संयोजक वा महासंघले तोकेको एक जना प्रतिनिधि - पदेन सदस्य

(ङ) पालिकामा क्रियाशिल गैससहरु मध्येबाट गैसस महासंघ नेपालको जिल्ला शाखा वा पालिका समन्वय समितिसँगको समन्वयमा पालिकाका अध्यक्षले तोकेको कम्तिमा १ जना महिला हुने गरी सामाजिक समावेशिताका आधारमा २ जना - मनोनित सदस्य

(च) सामाजिक विकास शाखा प्रमुख - सदस्य सचिव

६. समन्वय समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार

(क) पालिका र गैससको सहकार्यमा संचालन हुने योजनाको क्षेत्रहरु पहिचान गर्ने ।

(ख) साझेदारीमा संचालन हुने योजनाको छनौट गर्ने तथा स्वीकृतीको लागि पेश गर्ने ।

(ग) पालिकासँग सहकार्य गर्ने तथा पालिका क्षेत्रभित्र कार्यरत गैसस तथा सामाजिक संस्थाहरुबिच समन्वय गर्ने ।

(घ) पालिका क्षेत्रभित्र आयोजना सञ्चालन गर्ने गैससहरुसँग समन्वय गर्ने ।

(ङ) गैससहरुसँग समन्वय तथा सहकार्यका लागि पालिकाका प्राथमिकताका क्षेत्रहरु निर्धारण गर्ने ।

(च) गैससहरु मार्फत सञ्चालित आयोजनाहरुको प्रगति समीक्षा गर्ने ।

(छ) गैससहरु मार्फत पालिका क्षेत्रमा सञ्चालन भएका कार्यक्रमहरुको अनुगमन गर्ने तथा आवश्यक पृष्ठपोषण दिने ।

(ज) गैससबाट सञ्चालन गर्ने कार्यक्रम तथा योजना कार्यपालिका तथा गाउँसभामा पेश गर्ने ।

(झ) पालिकाले कार्यक्रम कार्यान्वयनवा साझेदारीका लागि गैसस छनौट गर्दा निष्पक्षताका आधारमा योग्य र सक्षम संस्था छनौट गर्न पालिकालाई सहयोग गर्ने ।

(ञ) पालिकाको वार्षिक योजना तर्जुमा प्रकृयामा गैससहरुको प्रभावकारी सहभागिताका लागि समन्वय गर्ने ।

(ट) गैससहरुले सञ्चालन गरेका आयोजनावा कृयाकलाप सम्बन्धी अभिलेखलाई दुरुस्त र अद्यावधिक गरि राख्ने ।

(ठ) गैससहरुसँग समन्वयका लागि पालिकाभित्रका विषयगत निकायहरु र वडा कार्यालयहरुमा जानकारी गराउने ।

(ड) पालिका स्तरमा क्रियाशिल गैससहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।

(ढ) गैससहरुलाई आवश्यक सूचनाहरु उपलब्ध गराउने ।

(ण) गैससहरु, पालिका र सरोकारवालाहरुबीच समन्वय तथा साझेदारी वैठकहरुको आयोजना गर्ने ।

(त) संस्थाहरुबीच कार्यक्रम कार्यान्वयनको क्रममा दोहोरो पन देखिएमाउक्त दोहोरो पन हटाउन सहजीकरण गर्ने ।

(थ) संस्थाहरुसँग सहकार्य गर्न तथा संस्थाहरुको क्षमता प्रवर्द्धन गर्न बजेट तर्जुमा गर्ने ।

(द) पालिकाले तोकेका गैसस समन्वय सम्बन्धीअन्यकार्य गर्ने ।

७. समन्वय समितिका सदस्यको पदावधी र पदपूर्ति

(क) गैसस समन्वय समितिका पदेन बाहेकक ासदस्यहरुको पदावधि ३ वर्षको हुनेछ ।

(ख) पदेन सदस्य बाहेक, एकै व्यक्ति लगातार दोस्रो पटक मनोनित हुने छैनन् ।

(ग) गैसस महासंघको जिम्मेवारी हेरफेर भएपछि उक्त पदमा नयाँ कार्यसमिति वा सो को सिफारिसबाट सदस्य तोकिनेछ ।

(घ) समन्वय समितिको कुनै पनि पदकुनै पनि कारण (राजीनामा, मृत्यु, बसाइ सराई, फौज्दारी अभियोग आदिका कारण) रिक्त हुन सक्नेछ । यसरी पद रिक्त भएमा जुन क्षेत्रबाट प्रतिनिधित्व भएको पद रिक्त भएको हो सोही क्षेत्रबाट पूर्ति गर्ने ।

८. वैठक सम्बन्धी व्यवस्था र निर्णय कार्यान्वयन

(क) समितिको नियमित वैठक सामान्यतया दुई महिनामा एक पटक वस्नेछ । नियमित बाहेक आवश्यकता अनुसार वैठक बस्न बाधा हुनेछैन ।

(ख) संयोजकको परामर्शमा सदस्य सचिवले वैठक बोलाउनेछन् ।

(ग) वैठक सम्बन्धी कार्यविधि, सेवा सुविधा र अन्य व्यवस्था पालिकाका अन्य समिति सो सरह हुनेछ ।

(घ) समितिको निर्णयहरु र यस कार्यविधिमा उल्लेखित व्यवस्थाको कार्यान्वयन सम्वन्धी दैनिक जिम्मेवारी सदस्य सचिवको हुनेछ ।

परिच्छेद ४: आयोजना व्यवस्थापन प्रकिया र गैसस

९. कार्यक्रम समन्वय प्रकृया

१. पालिका भित्र कार्य क्षेत्र भई कार्यक्रम संचालन गर्ने गैसस ले आफ्नो कार्यक्रम कार्यान्वयन पुर्व स्थानीय तह संग अनुमति लिनु पर्ने छ |

२. गैससले वार्षिक रुपमा संचालन गर्ने कार्यक्रम तथा बजेट सभाबाट अनुमोदन हुनु पर्नेछ यसका लागि गा.पा.को वार्षिक नीति कार्यक्रम तथा बजेट पेश हुँदा गैससबाट संचालन हुने योजना कार्यक्रम तथा बजेट समेत पेश गरी पारित गर्नु पर्नेछ |

३. गैससले पालिकाबाट अनुमति पाएका कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा निम्न ३ ओटा नीति अवलम्बन गरिने छ :-

(क) गैससहरुले आफ्नो वार्षिक कार्यक्रम स्वीकृतीका लागि

१) कार्यक्रम कार्यान्वयन पश्चात् जानकारी दिने

९(१) बमोजिम अनुमती प्राप्त कार्यक्रम मध्ये गैससहरुले तालिम, गोष्ठि, अध्ययन, अनुसन्धान, खेलकुद, विभिन्न किसिमका अभियानहरु गर्दा कार्यान्वयन पश्चात् वा गरिसके पछि पालिकालाई जानकारी दिनुपर्नेछ ।

२) ९(१) बमोजिमको कार्यक्रम कार्यान्वयनको समयमा समन्वय गरी संचालन गर्नुपर्ने कार्यक्रमहरु

गैससहरुले क्षमता अभिवृद्धि, आय आर्जन, समुदाय परिचालन जस्ता क्रियाकलापहरु पालिकासँग समन्वयमा गर्नुपर्नेछ ।

३) ९(१) बमोजिमको अनुमति प्रापत निम्न कार्य गर्न कार्यक्रम कार्यान्वयन पूर्व विस्तृत विवरण पेश गरी कार्यान्वयन गर्ने

गैससहरुले भौतिक निर्माण, प्राकृतिक साधन र स्रोतसँग सम्वन्धीतकार्यहरु, सेवा सञ्चालन (विद्यालय, स्वास्थ्य सेवा) जस्ता कार्यक्रमहरु गर्दा पालिकाको अनुमति लिनुपर्नेछ ।

(ख) गैससहरुसँगको सहकार्यमा कुनै पनि कृयाकलापहरु सञ्चालन गर्दा पालिकाले दोहोरोपना नहुने गरी भौगोलिक क्षेत्र वा विषयगत क्षेत्र बाँडफाँड गरी स्रोतको सदुपयोग हुने कुराको सुनिश्चितता गरिनेछ ।

(ग) पालिकामा कार्यरत गैससहरुको क्षमता प्रवर्द्धनका लागि पालिकाले बजेट विनियोजन गर्न सक्नेछ ।

१०. योजना तर्जुमा प्रकृयामा गैससहरुको भूमिका

(क) पालिकाले योजना तर्जुमा प्रकृयामा पालिकाको क्षेत्रमा कार्यरत गैसस तथा सामाजिक संस्थाहरुलाई सहभागी गराउनेछ ।

(ख) गैसस बाट संचालन हुने योजना कार्यक्रम योजना तर्जुमा छनौट चरणमा पेश हुनेछ ।

(ग) जनचेतना अभिवृद्धि, उद्यमशीलता विकास, रोजगारी सिर्जना, सामाजिक परिवर्तनका लागि लक्षित समुदायको सशक्तिकरण गर्ने कार्यमा गैससको भूमिकालाई प्राथमिकता दिईनेछ ।

(घ) पालिकाको योजना निर्माण प्रक्रियामा गैससको सहभागिता र भूमिकालाई प्राथमिकता दिईनेछ ।

(ङ) गैससहरुले योजना तर्जूमा प्रक्रियामा लैंगिक तथा सामाजिक दृष्टिकोणले पछाडि पारिएको समुदायको सहभागिता अभिवृद्धि गर्न सहजीकरण गर्नुपर्नेछ । पालिकामा लामो समयदेखि कार्यरत वा लामो अवधिका परियोजना सञ्चालन गरिरहेका संस्थाहरुले पालिकालाई कार्यक्रमहरुबारे जानकारी दिई योजना तर्जुमा प्रक्रियामा समन्वय गर्नुपर्नेछ ।

११. योजना कार्यान्वयन र साझेदारी

(क) पालिकासँगको साझेदारीमा विभिन्न विषय वा क्षेत्रगत कार्यक्रमहरु सञ्चालनका लागि पालिकाले गैससहरुलाई आव्हान गर्न सक्नेछ ।

ख) समान प्रकृतिका काममा गैसस-गैसस बीच तथा गैसस र पालिका वा अन्य विषयगत कार्यालयबिच दोहोरोपना नहुने सुनिश्चित गरिनेछ ।

१२. योजना अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण र सहभागिता

(क) समन्वय समितिले संस्थाहरुमार्फत सञ्चालित- माथि दफा १० उल्लेखित पहिलो र दोस्रो वर्गमा मात्र) योजनाहरुको अनुगमन गर्न वडा समिति वा वडा कार्यालयहरु समेतको संलग्नता सुनिश्चित गर्नेछ ।

ख) पालिकाद्वारा सञ्चालन हुने विकास आयोजनाहरुको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण कार्यमा गैससको विज्ञता आवश्यक पर्ने अवस्थामा विषयगत विज्ञता भएका गैससलाई समन्वय समितिको सिफारिसमा सहभागी गराइनेछ ।

(ग) गैससहरुबाट सञ्चालित आयोजना माथि दफा १० उल्लेखित पहिलो र दोस्रो वर्गमा मात्रको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षणमा आवश्यकता अनुसार आयोजना कार्यान्वयन हुने वडाको वडासदस्यहरुलाई सहभागी गराइनेछ ।

(घ) गैससहरुले पालिका क्षेत्रमा सम्पन्न गरेका गतिविधिहरुको प्रगति विवरण पालिकाहरुद्वारा आयोजना हुने समिक्षा वैठकहरु मार्फत पालिकालाई उपलब्ध गराउनुपर्नेछ ।

१३. सार्वजनिक जवाफदेहिता सम्बन्धी व्यवस्था

(क) गैससले सञ्चालन गरेका आयोजनाहरु एवम् प्राप्त उपलब्धिका बारेमा आयोजना कार्यान्वयन स्थलका नागरिक, जनप्रतिनिधि, उपभोक्ता समितिका पदाधिकारी, लगायत सञ्चारकर्मी समेतको उपस्थितिमा पालिका स्तरिय सार्वजनिक सुनुवाई वा सामाजिक परीक्षण गराउनुपर्नेछ । निर्माणसँग सम्बन्धित योजनाहरुका सम्बन्धमा पालिकाले तोकेको ढाँचामा सार्वजनिक परीक्षण गराउनुपर्नेछ ।

(ख) पालिकाले आयोजना गरेका सार्वजनिक सुनुवाईमा गैससहरुको सहभागिता सुनिश्चित गरिनेछ । सार्वजनिक सुनुवाईमा पालिकाले गैससका प्रतिनिधिहरुलाई जवाफदेहीवक्ताका रुपमा उपस्थित गराउन सक्नेछ ।

परिच्छेद ५: विविध

१४. गैससको प्रतिनिधित्वको व्यवस्था

स्थानीय तह, प्रदेश तथा संघीय सरकारद्वारा गठन गरिने गैरसरकारी संस्थाको सहभागिता हुनुपर्ने समिति तथा उपसमितिहरुमा गैसस महासंघको जिल्ला समिति वा पालिका स्तरीय

समन्वय समितिको सिफारिसमा सम्बन्धित विषयगत विज्ञता भएका गैससका प्रतिनिधिलाई प्रतिनिधित्व गराइनेछ ।

पलिकामा कृयाशिल संस्थाहरु मध्ये कुनै संस्था गैरसरकारी संस्था महासंघको सदस्य नभएको अवस्थामा सोहि कारणले उपरोक्त समितिहरुमा प्रतिनिधित्व गर्ने अवसरबाट वञ्चित गरिने छैन ।

१५. सिफारिस सम्बन्धमा

यस पालिकाले गैरसरकारी संस्थादर्ता, नवीकरण, विधान संशोधन जस्ता कार्य तथा अन्य पालिकामा मुख्य कार्यालय रही यस पालिकामा शाखा कार्यालय वा सम्पर्क कार्यालय खोल्न र अन्य स्थानीय तह र निकाय एवम् स्वदेशी तथा विदेशी साझेदार निकायमा पेश गर्ने प्रयोजनका लागि आवश्यक पर्ने सिफारिस प्रचलित नियमानुसार पालिकाबाट उपलब्ध गराउनेछ । सिफारिस मागगर्दा पेश गर्नुपर्ने कागजातहरु अनुसूची १, २, र ३ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

१६. पुरस्कार तथा सम्मान

पालिकाले सामाजिक सेवाको कार्यमा संलग्न भई जनताको अधिकार संरक्षण गरी पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायको हित, कल्याण र सशक्तिकरणका लागि योगदान पुऱ्याउने गैरसरकारी संस्था तथा सामाजिक अभियन्ताहरुलाई पुरस्कृत गर्न सक्नेछ ।

१७. संशोधन

(क) यो निर्देशिका संशोधन गर्नुपर्ने भएमा समितिले संशोधनको प्रस्ताव तयार गरी कार्यपालिकामा पेश गर्न सक्नेछ ।

(ख) समितिबाट प्राप्त हुन आएको संशोधन प्रस्ताव कार्यपालिकाको निर्णय अनुसार लागु हुनेछ ।

१८. बाधा अड्काउ फुकाउने अधिकार

यस निर्देशिकाको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्न कुनै बाधा अड्काउ आई परेमा त्यस्तो बाधा अड्काउ फुकाउन समन्वय समितिले पालिका समक्ष सिफारिस गर्नेछ । उक्त सिफारिस बमोजिम पालिकाले आदेश जारी गर्न सक्नेछ । उक्त आदेश पश्चात लगत्तै बस्ने कार्यपालिकाको वैठकबाट अनुमोदन हुन नसकेमा उक्त आदेश स्वतःनिष्कृय हुनेछ ।

१९. बचाउ र लागु नहुने

(क) यो निर्देशिकामा लेखिएको हकमा यसै अनुसार हुने र यसमा उल्लेख नभएको कुरामा प्रचलित कानुन अनुसार हुनेछ ।

(ख) नेपालको संविधान तथा प्रचलित कानुनसँग यस निर्देशिकामा उल्लेखित प्रावधानहरु बझिन गएमा बाझिएको हदसम्म यस निर्देशिकाका सम्बन्धित दफा र उपदफाहरु स्वत:निष्कृय हुनेछन् ।

अनुसुची १: संस्था दर्ता सिफारिसका लागि आवश्यक कागजातहरु

(दफा १५ सँग सम्बन्धित)

१.निवेदन ।

२. प्रारम्भिक भेलाले पारित गरेको विधान।

३. प्रारम्भिक भेलाले तदर्थ समितिको गठन तथा संस्था दर्ता गर्न गरेको निर्णयको प्रतिलीपि ।

४. संस्था दर्ताका लागि गठित तदर्थ समितिका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुको तपसिल अनुसारको विवरण

क) नामः ख) ठेगानाः ग) उमेर : घ) पेशाः

ङ) नागरिकता नं. च) नागरिकता जारी गर्ने निकाय र जिल्ला

अनुसुची २ : नवीकरण सिफारिसका लागि आवश्यक कागजातहरु

(दफा १५ सँग सम्बन्धित)

१.नविकरण गरि पाउनका लागि संस्थाले पालिकालाई लेखेको पत्र ।

२. संस्थाको गत आ.व.को लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

३. संस्थाको गत आ.व.को प्रगतिप्रतिवेदन।

४. कर चुक्ता प्रमाणपत्र -कर तिर्नु पर्ने दायित्व भएका संस्थाका हकमा)

अनुसुची ३: विदेशी विकास साझेदारमा सिफारिस पत्रका लागि अनुरोध गर्दा आवश्यक पर्ने कागजातहरु

(दफा १५ सँग सम्बन्धित)

१.सिफारिस माग सम्बन्धी संस्थाको आधिकारिक पत्र ।

२. सिफारिस गरिने विषयसँग सम्बन्धित कागजातहरुको प्रतिलीपि ।

आज्ञाले,
पूर्ण प्रसाद दुलाल
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत